

Inzenden scores

Uiterlijk 30 mei de scores van de alfabetisch eerste tien kandidaten per school op de daartoe verstrekte optisch leesbare formulieren naar de Citogroep zenden.

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-94-427 van september 1994) en bekendgemaakt in het Gele Katern van Uitleg, nr. 22a van 28 september 1994.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de cijfers onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.

3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.

5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 punten, zijn niet geoorloofd.

3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:

3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;

3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel;

3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel;

3.4 indien één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;

3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;

3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven;

3.7 indien in het antwoordmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord;

3.8 indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Een fout mag in de uitwerking van een opgave maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de opgave aanzienlijk vereenvoudigd wordt en tenzij in het antwoordmodel anders is vermeld.

5 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het antwoordmodel anders is vermeld.

6 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een toets of in het antwoordmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en antwoordmodel juist zijn.

Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO.

Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het antwoordmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

7 Voor deze toets kunnen maximaal 82 scorepunten worden behaald. Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

8 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.

Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.

De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer (artikel 42, tweede lid, Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO).

Dit cijfer kan afgelezen worden uit tabellen die beschikbaar worden gesteld. Tevens wordt er een computerprogramma verspreid waarmee voor alle scores het cijfer berekend kan worden.

3 Vakspecifieke regel

Voor het vak Economie 1,2 (nieuwe stijl) VWO is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken. Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van twee punten per opgave.

4 Antwoordmodel

Antwoorden

Deel-
scores

Opmerking

Algemene regel 3.6 is ook van toepassing als gevraagd wordt een gegeven antwoord toe te lichten, te beschrijven en dergelijke.

Opgave 1

Maximumscore 3

- 1 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een beschrijving waaruit blijkt dat een groter inkomensverschil tussen inactief zijn (uitkering) en actief zijn (loon) een prikkel kan zijn (voor inactieven) om (intensiever) op zoek te gaan naar betaald werk.

Maximumscore 2

- 2 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- Een antwoord waaruit blijkt dat het gaat om de individuele huursubsidie.
 - Een antwoord waaruit blijkt dat het gaat om de tegemoetkoming in studiekosten.

Maximumscore 2

- 3 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- Het vervangen van de progressieve schijven door één tarief.
 - De afschaffing van de belastingvrije som (omdat het bedrag in guldens voor lagere inkomens een relatief groot deel van het inkomen betreft).

Maximumscore 3

- 4 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- Een antwoord waaruit blijkt dat de afschaffing van alle aftrekposten met name voor hoge inkomens een financieel nadeel oplevert omdat zij voorheen over meer/hogere aftrekbare bedragen beschikten dan de lagere inkomens.
 - Een antwoord waaruit blijkt dat de afschaffing van de belastingvrije som een relatief groot nadeel is voor hogere inkomens omdat zij een hoger marginaal tarief betaalden dan de lagere inkomens.

Maximumscore 3

- 5 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
Totaal benodigd bedrag per jaar: $600 \times 12 \times 12$ miljoen = € 86,4 miljard.
Gedekt is 8 miljard + 15 miljard + 13 miljard + 32 miljard = € 68 miljard.
De milieuheffing moet dus opbrengen: $86,4$ miljard – 68 miljard = € 18,4 miljard.

Maximumscore 3

- 6 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat het gebruik van kapitaalgoederen ten opzichte van arbeid relatief duurder zal worden waardoor ondernemers kunnen overgaan op arbeidsintensievere productiemethoden zodat de vraag naar arbeid kan toenemen en het aantal inactieven zal dalen/het aantal actieven zal stijgen.

Opgave 2

Maximumscore 3

- 7 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- Een beschrijving waaruit blijkt dat een dergelijke kartelafsprake de prijs van het product hoog houdt waardoor er een forse winstmarge mogelijk is die financiering van investeringen mogelijk maakt.
 - Een beschrijving waaruit blijkt dat een dergelijke kartelafsprake de afzet beperkt hetgeen bedrijven aanzet tot investeren in kwaliteit/productdifferentiatie/nieuwe afzetmarkten.

Maximumscore 3

- 8
-
- 80 miljoen liter

Een voorbeeld van een juiste toelichting is:

Een toelichting waaruit blijkt dat bij een aanbod van 200 miljoen liter de marktprijs 8 euro per liter bedraagt en dat voor Shiraz Cape de marginale kosten gelijk zijn aan de marginale opbrengsten (van 8 euro) bij een hoeveelheid van 80 miljoen liter.

Maximumscore 3

- 9
-
- Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$TO = 80 \times 8 = 640 \text{ (miljoen euro)}$$

$$TK = 0,05 \times 80^2 + 180 = 500 \text{ (miljoen euro)}$$

$$TW = TO - TK = 140 \text{ (miljoen euro)}$$

Maximumscore 3

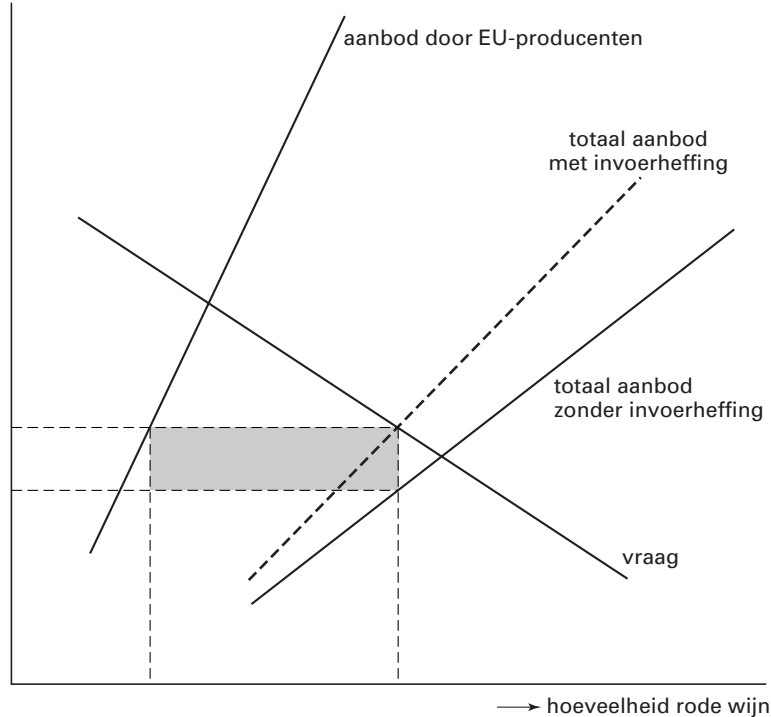
- 10
-
- in procenten

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

Een verklaring waaruit blijkt dat de niet evenwijdige verschuiving van de aanbodlijn aangeeft dat bij een hogere aanbodprijs het bedrag dat er aan invoerheffing bij komt steeds groter wordt.

Maximumscore 3

- 11
-
- prijs in euro's
-
- per liter

Opmerking

Indien de arcering is doorgetrokken tot de verticale as: maximaal 1 punt toekennen.

Maximumscore 3

- 12
-
- Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat Shiraz Cape hoopt naamsbekendheid te krijgen / een klantenkring op te bouwen door nu te starten met de export, hetgeen in de toekomst (meer) winst kan opleveren.

Opgave 3**Maximumscore 2**

- 13 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat de centrale bank Deense kronen moet kopen/euro's moet verkopen om daarmee de vraag naar Deense kronen te verhogen.

Maximumscore 3

- 14 stijgen
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat het uitvoervolume zal toenemen omdat Nederlandse producten nu relatief goedkoper worden voor het VK.

Maximumscore 3

- 15 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat de hoogconjunctuur in het VK vraagt om een hoge/verhoging van de rente terwijl de laagconjunctuur in het eurogebied juist vraagt om een lage/verlaging van de rente.

Maximumscore 3

- 16 toenemen
Uit het antwoord moet verder blijken dat de Bank of England in dat geval een renteverlaging had moeten doorvoeren hetgeen in een situatie van hoogconjunctuur had kunnen leiden tot een toename van de inflatie.

Maximumscore 3

- 17 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat het tekort op de goederenrekening méér dan gecompenseerd werd door een overschot op de diensten-/inkomens-/kapitaalrekening waardoor de totale vraag naar ponden relatief hoog was.

Maximumscore 3

- 18 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat de toetreding zou hebben gezorgd voor een lagere koers van het Britse pond hetgeen zou hebben geleid tot een (éénmalige) verbetering van de concurrentiepositie van het VK ten opzichte van de EU-landen.

Opgave 4**Maximumscore 3**

- 19 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat een (relatieve) verbetering van de arbeidsproductiviteit in dit land zal leiden tot een versterking van de concurrentiepositie hetgeen leidt tot een stijging van de exportwaarde.

Maximumscore 3

- 20 doelstellingen 2 en 4
Een voorbeeld van een juiste berekening is:
- $E - M = 280 - 0,4 \times 687,5 = 5,00$: doelstelling 1 niet gerealiseerd
 - $O - B = 175 - 0,25 \times 687,5 = 3,125 \rightarrow 0,5\%$ van 687,5: doelstelling 2 gerealiseerd
 - $U = 7 - \frac{687,5}{100} = 0,125 \rightarrow \frac{0,125}{7} \times 100 \rightarrow 1,8\%$: doelstelling 4 gerealiseerd

(Gelijkmatige economische groei kan niet afgeleid worden uit een statisch model.)

Maximumscore 3

- 21 Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$Y_e = 1,25 \left(270 + \frac{100}{110} \times 280 \right) = 655,68. \text{ Het evenwichtsinkomen daalt met } 31,82 \text{ (miljard).}$$

$$\text{De werkloosheid zal stijgen met } \frac{31,82 \text{ (mld)}}{100 \text{ (duizend)}} = 0,3182 \text{ (miljoen personen)}$$

Opmerking

Een andere manier van afronden ook goed rekenen.

Maximumscore 2

- 22 Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$Y_e \text{ moet stijgen met } 31,82 \text{ (mld)} \rightarrow I_o \text{ moet stijgen met } \frac{31,82 \text{ (mld)}}{1,25} = 25,456 \text{ (miljard).}$$

Opmerking

Een andere manier van afronden ook goed rekenen.

Maximumscore 3

- 23 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Een antwoord waaruit blijkt dat het overheidstekort gaat stijgen als de overheid een stimulerend beleid voert (meer overheidsbestedingen en/of een lagere belastingquote) en daarmee kan de doelstelling evenwichtige overheidsbegroting in gevaar komen.
- Een antwoord waaruit blijkt dat een verhoging van de bestedingen zal leiden tot een verslechtering van de lopende rekening zodat de doelstelling evenwichtige betalingsbalans in gevaar kan komen.

Maximumscore 2

- 24 Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat verlenging van de gemiddelde arbeidsduur leidt tot een hogere arbeidsproductiviteit (ap) hetgeen via de noemer van vergelijking (10) de werkgelegenheid verlaagt.

Opgave 5**Maximumscore 3**

- 25 Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat bij deze marktform het gevaar van een prijzenoorlog groot is terwijl er voldoende mogelijkheden zijn om met andere productkenmerken (service, kwaliteit, assortiment) te concurreren.

Maximumscore 3

- 26 Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$\frac{250 \times 5 \times 0,80 + 3.750 \times 0,60}{5 \times 250 + 3.750} \times 100\% = 65\%$$

Maximumscore 3

- 27 Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat prijsconcurrentie alleen maar mogelijk is door een verlaging van de marges (voor oliemaatschappij en/of verkoper) en deze zijn in Nederland hoog in vergelijking met de andere landen.

Maximumscore 328

dalen

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

Door de prijsverlaging zal de BTW worden: $\frac{17,5}{117,5} \times 98 = 14,596$ (eurocent).

Dat is een daling van 1,404 op 16 = 8,775%.

De BTW-inkomsten zullen dalen omdat de opbrengst per liter sterker daalt dan het aantal verkochte liters stijgt (4%).

*Opmerking 1**Een andere manier van afronden ook goed rekenen.**Opmerking 2**Indien berekend $BTW = 0,175 \times 98 = 17,15$ en conclusie stijgen: maximaal 1 punt toekennen.***Maximumscore 3**29

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

Om het benzineverbruik op het oude niveau te handhaven moet er tegenover de mogelijke stijging van de gevraagde hoeveelheid van 4% een daling van 4% worden bereikt.

Daartoe moet de NS de prijs per reizigerskilometer laten dalen met $\frac{4}{0,12} = 33,3\%$.*Opmerking 1**Ook goed rekenen: een antwoord waarbij is uitgegaan van een daling van de gevraagde hoeveelheid van 3,8% (van 104 naar 100 gedaald).**Opmerking 2**Een andere manier van afronden ook goed rekenen.***Einde**